

СПІВАЦЬКІ ТРИУМФИ ГОЛИНСЬКОГО В КАНАДІ

ТОРОНТО (Канада). — Оперовий співак Михайло Голинський, котрий по короткій побуті в Америці Голинських на концертних виступах до Канади, досягнув у Торонті величезні успіхи, а від місцевих музичних критиків здобув велике признание. Єніта Вудзон пише в торонському щоденнику „Івнінг Телеграм“ 15 грудня ц. р. між іншим таке:

„Михайла Голинського називають „українським Карузом“ і це назвище вповні справедливе. Його голос має знаменитий тон і ширину Каруза, а також Карузову чудову силу, під карузовською контролею. А коли він не співає ліричних і вдумчивих народних пісень так, як Карузо їх співав, то просто тому, що він українець. Можливо, що саме в тім лежить найбільший чар його співу. В „Челесте Аїда“, наприклад, він був далеко героїчніший ніж був колинебудь Карузо, або якийсь інший італійський співак. Чим більш напружена є італійська пісня, тим поетичніша вона стає; але героїзм у поезії є витревалість. Чим більш напружена українська пісня, як це передає її п. Голинський, тим героїчніша вона стає, але цей героїзм полягає в досягненнях“.

Михайло Голинський співав в Ітон Авдиторії і, як передає канадська преса, та авдиторія була вповнена людьми.

Почесне прийняття посадником Торонта.

Посадник Торонта, Дей, офіційно прийняв Михайла Голинського в ратуші міста і вручив йому символічний ключ до міста. Притім посадник висловив привітну промову, в якій між іншим сказав: „Як посадник Торонта, я маю приємність привітати одного з найкращих європейських оперових співаків, котрий стільки зробив, щоб звернути очі світу на природного музичного генія українського народу. Ви, пане, походите з одного з найстаріших цивілізованих народів Європи, який з уродження є музикантом і який у стару і почесну традицію передає віками шляхом мальовничих народних пісень, що також відбивають тривожні часи й переслідування, зазнавані в часі повних випадків історії“.

Далі посадник говорив, що в Торонті живе коло 14,000 українців, які є порядними і шануючими закони громадянами, а, підносячи співацькі здібності Голинського, сказав: „Торонто вважається одним з найкритичніших музичних міст на північно-американському континенті. І з тих причин уже сам факт, що вас впровадив двоє тижнів знов запросили до Торонта на виступи під напором домагань люблячих музику громадян, є доказом триумфу вашого великого і славного тенорового голосу, який компетентні критики порівнюють з безсмертним голосом Каруза з причини його динамічної вібрації й об'єму тону, його чистої тенорової якості, виразу і пливучості“. Голинський відповів посадникові за щире прийняття й у відповідь підніс таке: „Я дуже вдячний вам за честь, яку ви мені робите, бо, вшановуючи мене ось так, ви також вшановуєте мій народ“.

БЕЗРОБІТНИЙ ЧОЛОВІК НАПАВ НА ЛЯ ГВАРДІЮ.

НЬО ЙОРК.—У хвилині, коли посадник Ля Гвардія входив до ратуші, якийсь чоловік приступив до нього і, торкнувши його наперед у плече, вдарив його кулаком в обличчя. Два поліцейські зараз прискочили до нього і, віддаючи йому удар, повалили його на землю. Показалося, що напасником був Гейген, колишній робітник на „Добло Пі Ей“, а тепер без роботи. Запитаний, чому так поступив, він відповів, що посадник „уже довгий час його переслідує“. Гейген робить враження божевільного, тому його відіслано до шпиталю.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ НЕВДАЧУ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЛІМІ.

ЛІМА (Перу). — Внаслідок упертості Аргентини, яка ніяк не хоче прилучитися до резолюції, що має на увазі солідарну оборону всіх американських країв проти економічного й політичного проникання з боку тоталітарних держав, конференція в Лімі готова закінчитися невдачею. Колиб таке сталося, то авторитет Злучених Держав на тім сильно потерпів би. Американський представник на тій конференції, Кордел Гол, ще далі має надію, що все закінчиться добре. Ця конференція потребує ще всього три дні.

СУДОВИЙ ПРОЦЕС У ЛІКАРСЬКИХ КОЛАХ.

ВАШИНГТОН. — Суд розпочав доходження проти кільканадцятьох американських шпиталів і окремих лікарів за те, що вони шляхом різних медичних обмежень здобувають монополію лікарської служби. Розправа буде відбуватись на основі „протистового закону Шермена“.

ЗОРГАНІЗОВАНО ВІДДІЛ У. Н. СОЮЗУ З САМИХ УКРАЇНЦІВ ЗАКАРПАТТЯ

На днях зорганізовано в Нью-Йорку перший відділ У. Н. Союзу, якого членами стали українці з Карпатської України. Хоч У. Н. Союз має вже досі у своїх рядах певне число членів, що походять з Карпатської України, то однак ті члени належать до різних відділів. А теперішній відділ, це перший відділ, що буде мати самих членів з Карпатської України. Цей відділ матиме назву: Тов. ім. Федора Корятовича, від 417 У. Н. Союзу. На початок вписалося 16 членів, сама молодь. До уряду вибрано Григорія Габоду, Тересу Палаш і інших. Організаторкою цього відділу була пані Ікалович.

ПОХОВАЛИ ФІЛИПА МУЗІКУ.

Філіп Музіка, колишній злочинець, опісля міліонер, а при кінці знов злочинець і самогубник, пішов на вічний спочинок на однім нью-йоркським цвинтарі. На його гробі вжито його прибрание назвище „Даніел Костер“. Два його арештовані брати, сковані до себе і під наглядом поліції, брали участь у похороні.

ДАЛИ НАПАДАЮТЬ І ПОБИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПІД ЛЬВОВОМ.

Українські селяни з Гаїв, Глухович, Дмитрович, Чижикова і сусідніх сіл не можуть спокійно перейти до Львова ні до Винник, чи вернутися звідти додому, бо на них нападають різні люди з Винничок і Чішоку та побивають їх до крові. І так напр. у суботу, 12. м. м., коло год. 10-тої вечором напали коло 10 озброєних напасників у Винничках на 4 українських робітників з Дмитрович, які верталися до села з Львова з роботи, та тяжко їх побили. Робітників Михайлові Волоському вибили зуби, Павлові Шереметі розбили голову, а Петра Семчишина та Петра Явного так важко побили, що вони не можуть рухати руками. Одночасно напасники хотіли відібрати гроші і товари від побитих робітників, але вони якось таки не дали собі відібрати ні грошей ні товари. Колиж один з побитих робітників, Петро Явний, зголосив про напад і побиття солтисові у Винничках, той заявив, що нападени повинні самі повідомити про все поліцію в Гаях, щоб вона інтерв'ювала перед поліцією у Винничках, до району якої належать Виннички. Щойно поліція з Винник солтис згодився подати назвища 10 озброєних бандитів з Винничок, які — як признав солтис — тероризують безкарно околишнє населення. Ті самі напасники напали в четвер, 10. м. м., на трьох старіших селян: 50-літнього Івана Голода, 50-літнього Даніла Волоського і 45-літнього Миколу Голода, які верталися з суду з Винник, і важко їх побили.

ШТУЧНИЙ РАД.

З Копенгаги повідомляють: Інститут теоретичного знання оголосив вістку про епохальний винахід данського вченого проф. Нілса Бора, що випродукував штучний рад, а точніше радіо-активну субстанцію, яку можуть успішно вжити при лікуванні пісторья й інших хвороб. Проф. Бор випродукував кількограм цієї субстанції. Така кількість раду має вартість 10 мільонів фунтів стерлінгів. Проф. Бор відомий в Англії з довголітньої своєї співпраці з славним англійським фізиком лордом Ротерфордом.

ГРАБІЖНИЦЬКИЙ НАПАД НА ПРИХОДСТВО.

Пять чи шість замаскованих напасників напали на греко-католицький приход в Уричі, пов. Стрий. Наспасники стероризували домашніх і забрали 906 зл., золотий дамський годинник і золоту 10-коронову монету. Ведуть слідство в цій справі.

КЛЮБ ЗЕЛЕНИХ ЛІЛІЙ.

У Парижі існує оригінальний товариський клуб п. н. „Національний клуб зелених лілій“. Завданням того клубу — гуртувати мішане дружнє товариство, яке об'єднувало б чесні подружжя між людьми здоровими на душі й на тілі. Той клуб заложив у 1922 р. журналіст Фонтен Беріже. Членами клубу можуть стати всі особи, що хочуть вступити в подружні зв'язки, отже особи вільного стану, розведені, або вдівці та вдовці. Кожний член чи члениця, що вступає до клубу, мусить виказатися поліційною посвідкою, метричним витягом, особистою легітимациєю та двома світлинами. Перед вінчанням кожний член клубу мусить погодитися на оглядини клубового лікаря.

Члени клубу знайомляться на товариських вечерках та забавах, що їх улаждає клуб. Як бачимо, головним завданням того оригінального, хоч без сумніву корисного клубу, є боротьба з депопуляцією у Франції.

МАЄТКОВІ НЕПОРОЗУМІННЯ ДОВЕЛИ ДО СМЕРТІ.

У Винниках застрівився на полі 35-літній мешканець Винник, Володислав Дурбайдо. Самогубець залишив лист, у якому вияснив причину своєї смерті. Це — маєткові непорозуміння з пасербом і непорозуміння з жінкою.

14-ЛІТНЯ ВДОВА.

У липні цього року 18-літній Г. Матве одружився за дозволу президента французької республіки з 14-літньою дівчиною. Тепер, ідучи ровером, Матве впав під вантажний самохід. Випадок покінчився смертю. 14-літня жінка стала вдовою, здається, наймолодшою в культурних краях.

МЕДВЕДІ В РУМУНІЇ.

В полуднево-західній частині Румунії розмножилися по лісах так дуже медведі, що треба було зорганізувати лови, бо медведі дуже наприкрилися населенню.

НАПАД У ПОЇЗДІ.

У поїзді Самбір—Львів коло станції Оброшин напав поляр Канада, учень вселюдної школи у Львові при вул. Кордецького, на Степана Филипова з Зашкович за те, що Филипп читав „Новий Час“, і подер йому згаданий часопис. Крім згаданого напасника кибувся на Филипова ще й поляк Валаяський з Ставчан з „боксером“.

КІНЕЦЬ ВЕЛИКОГО ОБМАНЦЯ.

Філіп Музіка, італійський іммігрант, що по довгій низці обманств став міліонером під прибраним іменем Доналда Костера, поповнив самогубство, коли уряд дізнався про його минуле і потягнув його до судової відповідальності. Поліція вносить тіло самогубця з його палати в Стемфорді, Конетикот.

СОВЕТИ ПЕРЕВОДЯТЬ „ЧИСТКУ“ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

МОСКВА. — Часопис „Советська Україна“ доносить про чистку в Комсомолі України, себто в тій організації, яка повинна мати в своїх рядах самий цвіт комуністичної української молоді. Покищо позбавлено уряду п'ятих найвищих урядовців організації. Часопис запевняє, що це щойно початок. Чистка буде переведена на великі розміри, бо виявлено, що організація молодих українських комуністів переповнена „фашистськими дегенератами“, до яких вчисляється троцькістів, бухаринців і — українських націоналістичних бандитів. Часопис пише далі, що „фашисти“ зіпсули політично й морально молодих партійців, а навіть довели до цього, що Український Комсомол хотів відірватись від „усім нам такої дорогої Комуністичної Партії“ та ще планував виконувати терористичну акцію проти комуністів, і то тих, що вважалися в партії найкращими силами. Далі зазначається, що ця збунтована українська молодь була знярядом у руках шпигунів чужинецьких держав.

ДЕНІКІН, ГІТЛЕР, УКРАЇНА І РОСІЯ.

ПАРИЖ. — Царський генерал Антін Денікін, відомий монархіст і реакціонер, що в 1919 році за підмогою альянтів підбивав Україну для Росії й напав на українські війська, що боролися з більшовиками, заявився проти усяких плянів розбивання білої чи червоної Росії й проти повстання самостійної України. Казав, що ніхто не може вважати себе російським патріотом, хто помагає ворогам Росії. Не є російським патріотом і той, хто помагає Гітлерові розбивати Совети. Денікін сказав таким самим, як і він, білогвардійцем таке: „Біла чи червона, наша батьківщина остається нашою батьківщиною“. І натаврував тих російських офіцерів, що покликаються на ідейні принципи і беруть гроші на боротьбу з Советами, чи зголошуються до участі в боротьбі проти Советів.

Каже, що його кликав Гітлер.

Денікін подав далі, що тому два роки Гітлер вислав був до нього і до генерала Гурка висланників, які запрошували їх до Берхтесгадену на конференцію. Денікін не поїхав, але конференцію ген. Гурко, якому запропоновано провід у русі за самостійну Україну, на що він не згодивсь. Але згодилися на таку акцію за самостійну Україну кілька інших генералів. Між ними є ген. Туркул, який уже організує в Німеччині від довшого часу військові частини для еventуального наступу на Україну.

Розповідає про пляни Гітлера.

Ген. Денікін подав далі, що перед кількома роками понав у його руки (а також і деяких інших генералів) цілий плян наступу на Совети. Згідно з тим пляном, мали би бути відірвані від Советів Україна, Грузія і Азербайджан. Росія мала би бути відтята від Чорного моря, а вплив Німеччини мав би сягати аж по кавказькі гори і Каспійське море.

І Японія грізна.

При кінці звернув увагу ген. Денікін на Японію, яка вже перетягнула за гроші на свою сторону багатьох білогвардійців, що готові піти війною проти Советів, чи, як каже Денікін, проти „нашої батьківщини“.

ПОЛЬША ПРО „УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕГІОН“.

ВАРШАВА. — Польські часописи пишуть про те, що в Карпатській Україні мобілізується українська армія, яка має піти проти Польщі. Подано, що армія складається з українських іммігрантів, голововно тих, що служили в рядах українських армій. Пишуть далі, що є вже „Український Легіон“, котрий має 10,000 стрільців.

БІЛОГВАРДІЙЦІ ПРО СКОРОПАДСЬКОГО.

ПАРИЖ. — У російських білогвардійських колах твердять, що нацисти навмисно пускають слухи про великого князя Володимирівна претендента на гетьманський престол в Україні, щоб тим прикрити свого властивого кандидата, яким, на їх думку, є бувший великий землевласник Павло Скоропадський.

ЧИ ФРАНЦІЯ ПІДЕ ПРОТИ УКРАЇНИ?

ПАРИЖ. — Советський амбасадор питався французького міністра закордонних справ, чи Франція допоможе Советам на випадок, якби Україна хотіла відірватись. На те, камуть, відповів французький міністер Бонне в комітеті справ заграничних палати послів, що колиб Україна сама піднялася, то Франція не піде проти неї. До цього додають, що Франція не піде з допомогою Советам навіть тоді, колиб і Німеччина пішла проти Советів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає
Address: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ГЕЛЬВАНІЗОВАНИЙ ТРУП

В американських газетах від якогось часу можна прочитати широчезні донесення з Парижу про метушню, що недавно піднялася серед російських монархістів. Відбуваються зїзди, церемонії, паради, престольні сидання, престольні вставання, присяги вірності й таке інше. Вся ця метушня відбувається довкола Володимира Романова, що його ці круги признали за начальника російської пануючої родини, за вождя цілого монархістичного руху й за „царя всіх Русей“.

Почалася вся ця метушня з приводу виїзду цього маймунного царя до Німеччини. До виїзду російські монархістичні кола спали, дехто з них продаючи зложені за границею маєтки, дехто проживаючи вивезені діаманти, а дехто пробиваючися з трудом серед чужого й непривичного життя. Жили ці колишні головачі Росії тихше води, ніжче трави, бо не мали надії вертатись до Росії, а тим менше ще раз за свого життя запанувати над нею. Заметушилися вони тепер нагло на вістку про виїзд „царя“ до Німеччини, бо самий факт такого виїзду розбудив у них надію, що за думку відбудови російської монархії завяється Гітлер, диктатор Німеччини.

Чи справді Гітлер співчуває думці відбудови російської монархії, не знати. Правда, Німеччина традиційно була за російську монархію, бо це давало їй нагоду домінувати над усею Росією, але за те, що Гітлер іде за цю традиційну німецьку політику, нема даних. Коли чужий політик старається запанувати над чужою державою, він буде старатися для цього вибирати якийсь живучий рух, якусь живу суспільну силу. Російські монархісти колись такою суспільною силою без сумніву були, і то були такою силою першої класи. Це було тоді, коли вони мали в своїх руках скупчену землю й всю просто політичну силу краю. Нині вони не мають ні маєтку ні політичної сили. Якби тепер був рік - два по втраті цієї сили, то можнаб говорити про можливість її реставрації. Та нині від часу втрати маєтків і політичної влади минуло двадцять літ. Представники цієї класи все старші вже люди. Їх діти Росії не знають, очевидно, нею цікавитися не можуть. Навіть самий „цар“ Росії на власні очі ще не бачив. Як політична сила, безнадійна ця класа. Політично це труп.

Правда, і такі старці можуть зробити церемонії, паради, убраться в уніформи, посадити когось на золочене крісло, скласти йому присягу, гукнути йому вівати, але з цього їм справжньої сили не прибуде. Якоїсь політичної роботи вони не зроблять. Їх робота складається на рух тої облупленої жаби, котра фиркала ногами, коли фізик Гельвані прикладав до неї електричні дротиків. Як довго дротиків дотикалися ніг, так довго ноги дригали, наче в живої жаби, але як лише дротиків віднято, дригання переривалися, нежива жаба була просто нежива.

Вістка про гітлерівську ласку послужила такою гельванізуючою силою для російського монархізму. Як цієї ласки не стане, усім стане ясно, що російський монархізм є невідклично трупом.

НІЧНА ДРАМА

Ілля Чайковський.

Вертаючися до краю — оповідав мені один знайомий земляк, — пережив я незвичайну пригоду. У вагоні сиділи біля мене два торговці вином. Як стало ясно з їх розмови, якої я був мимовільним слухачем, вони їхали до Румунії в торговельних справах. Поїзд їхав саме в межі Закарпаття. Була темна ніч.

Не ободили би мене мої принагідні співтовариші, якби не їх розмова, яка мене у великій мірі зацікавила. Розмовляли по французьки, хоч один з них був маляр.

— Шкода, що не випала мені сюди адець дорога — почав був чоловік із західної Європи. — Хоч я купець, але очаровує мене природа, а тут мабуть прекрасна околиця.

— Всі угорські землі прекрасні — відповів маляр, не закінчившись навіть.

— Хібаж... ми не минули границі? — здивувався перший.

— Так, але ця земля колись до нас належала, пане Кашероні!

— Не забувайте, пане Мікшат, що я трохи... поступовець.

— Тобто, хочете бути обек-

ДЕКЛЯРАЦІЯ

Голови Української Парляментарної Репрезентації, Василя Мудрого, зложена 3-го грудня 1938 р. на пленарному засіданні варшавського союму.

Високий Союме! Справа польсько-українських відносин є старою проблемою і нею були вповнені вже цілі віки. Коли було би правдою те, в що колись вірили римляни, що historia est magistra vitae — то, правдоподібно, на польсько-українському відтинку по віках болотних досвідів повинні би сьогодні панувати щонайменше стерпні, коли не зовсім нормальні відносини. Тимчасом практика політичного життя доводить, що історія вчить людей мало, а передовсім не хочуть мати довіри до її науки відповідальні політики.

Щоб належно доказувати це твердження, не потребує вглиблюватись у давнину, бо для мене зовсім буде вистарчальне те, що переживаємо у ділянці польсько-українських взаємин у найновіших часах. Отже недавно, ледви перед 3 роками, ми вийшли до цих Законодатних Палат у характері українського національного представництва з надією, що наші національні постулати будуть тут належно респектовані та узгоджені. Підставою нашої участі й нашої співпраці в Законодатних Палатах було змагання до нормалізації польсько-українських відносин. Воно полягало, в тому, щоб, узгодивши обопільно, це є між українським представництвом й польськими відповідальними чинниками, українську національну рацію з польською державною рацією, забезпечити українському народові в Річипосполитій повноту життєвих та розвоєвих прав і в цей спосіб доходити до головної мети наших змагань, а саме до нормалізації польсько-українських відносин. Здавалося, що найвідповідальніші чинники в Державі йдуть на цю концепцію. На жаль, життява дійсність показала зовсім інше.

Проти самої ідеї нормалізації виступили дуже агресивно польські націоналістичні елементи. Вони перли за всяку ціну до зрівняння політики нормалізації, бо їх метою було нищення українського народу та українського руху. Політична атмосфера у краю згущувалася з дня на день, напруження польсько-українських відносин зростало. Крок за кроком ціле польське громадянство, з малими винятками, а також й офіційні кола переходили в українській справі на цілком ненормалізаційні позиції.

Впродовж трьох років нормалізації український нарід у Польщі тратив щораз більше своє національне субстанцій і з року на рік звужувалися його можливості до конструктивної і творчої праці на всіх ділянках національного життя. Такий стан річей давав незаперечні докази, що в Польщі домінуючим у відношенні до українського народу було й є змагання поборювати все, що українське. (Голос: Неправда). А найвизначнішим доказом цього є епілог останнього, що так висловлюється, етапу польсько-української нормалізації, що виявився на наших теренах у нечуваній підлях останніх днів. (Голос: Хто почав, хто винен?).

Маю на думці львівські випадки, де навіть у часі виборів, що вимагали передовсім спокою, три дні польська еліція молоді й польська вулиця нищили на очах органів безпеки майно та добробут українського народу, а ці органи не вважали вказаним інтерв'ювати в обороні українського майна. (Голос: Самі викликаєте авантюри). Аналогічні випадки мали місце в Монастирських, Бережанях, Золочеві, Красному та інших. Маю також на думці нечувані знущання над одиницями та масові масакри, (Голос: Не можна так говорити. Гамір, різні оклики), стосовані кінними відділами КОП-у супроти спокійних українських громадян. (Голос: Досить маємо цього), а між іншим супроти священників, жінок, українських громадських діячів (Ріжні оклики). Вислідом тих вчинів є багато ранених, лікованих по шпиталях та приватно, знищення майна приватних осіб та організацій у численних місцевостях на теренах подільсько-східних воєвідств (Переривання).

Ці випадки та факти є сьогодні немовби увінчанням цього історичного процесу в ділянці польсько-українських відносин, якому свого часу

далося імя нормалізації. (Голос: Бо помилилися. Але на цьому не кінче. Бо в тому самому часі заіснували ще інші факти, що бють по українцях та дразнять їхні національні почуття, а які торкаються відтинку закордонної політики.

Маю на думці становище польських офіційних кол та польської прилюдної опінії в справі Карпатської України (Голоси: Що це є? Нема такої). Треба підняти непереможливу боротьбу в засобах пропаганди польських телеграфічних агентств і Польського Радія за прилучення цілого українського Підкарпаття до малярської держави. Ця держава своєю віковою політикою, яку стосувала до тамашнього українського населення, довела його до матеріальної нужди і до рівня живого робочого інвентаря. (Голос: Неправда). Я апелював би тільки до порушеної вже сьогодні справи, до відомої зрештою і загальнопризнаваної лицарськості поляків, я апелював би до неї з тією метою, щоб панове були ласкаві вислухати того, що скажу. (Голоси: Це неправда, брехня. Переривання).

Коли для цього населення прийшли інші, кращі часи та коли всміхнулася для нього перспектива нового життя під своїм національним урядом (Голос: Яким своїм?). (Тут польський цензор сконфіскував 18 рядків). (Голоси: що це все значить? Це є обиди! Вам не вільно так говорити! Протривайтемо там, це є польський Соїм, досить провокації! Де ваше „словообов'язання“? Дотепер ми слухали терпеливо, але тепер досить провокації! Ви не будете даліше говорити! Не вільно у польському Соїмі провокувати!).

Маршалок: Прошу про спокій. (Ви склали словообов'язання).

Маршалок: Прошу панів про спокій, я сам даю собі раду. П. Мудрий: Не вільно забувати, що український нарід на підставі спільної крові, спільної традиції та спільноті душі чується одноцільним національним організмом без огляду на те, в якій державі та під яким урядом він не жив би. (Опелски на українських лавках). Почуття тієї національної єдності не зломить ніяка сила... (Опелски на українських лавках).

Оце теперішній фактичний стан польсько-українських відносин. Справу нормалізації у світлі цих фактів позбавлено всяких об'єктивних умовин реального існування... (Голос: Голушко був приклонником нормалізації) і з площини реалізму перенеслася в сферу теорії. (Голос: Ви боїтеся нормалізації. Інший голос: Забавою свободи).

Серед теперішніх польсько-українських настроїв у терені і при самій загально відомій політичній грі на міжнародному відтинку, якої ми є свідками, значний відлук польської преси наново вмовляє в польську прилюдну опінію, що українська політика в Польщі не є самостійною політикою. (Голоси: Так, не є самостійною, але політикою, інспірованою осередками чужих, позадержавних чинників).

Супроти такого твердження з тієї Високої Трибуни мушу закомунікувати ось що: Українська національна політика, яку ведемо ми, Українська Парляментарна Репрезентація і наша організація Українське Національно-Демократичне Об'єднання, є самостійною політикою, виключно українською, (переривання) для якої найвищим імперативом усе була, є і буде українська національна рація. (Опелски на українських лавках). Ніяких чужих інспірацій до такої політики не потребуємо. (Голоси: Німецькі політики. Інший голос: І чеської). Ми є народом дозрілим, народом з ве-

ликою традицією, народом з вірою у майбутність. (Опелски на українських лавках).

Ми знайшлися в ситуації, в якій приходить нам жити з великим трудом. Але, без уваги на все, хочемо жити повним життям і будемо жити. І коли серед описаних умовин ми ввійшли, не зважаючи на все, до цих Законодатних Установ, то ми зробили це тому, щоб тут стояти на сторожі всіх прав свого народу (опелски на українських лавках) і щоб боротися за створення для нього якнайкращих умовин буття і розвитку.

Само життя доказало, що ніякі лізвасоби у поладжуванні українських постулатів у Польщі не доведуть чогось позитивного. (Гамір. Голос: Бо не хочете). Українська проблема в Польщі вимагає основного й радикального заходження, а одинокою формою розв'язки цієї проблеми є здійснення законодавчою дорогою територіальної автономії для всіх етнографічних земель у Державі. (Гамір. Опелски на українських лавках).

Голос: Це є непризнання польської державності, яка вас зобов'язує. Це є згідне з Конституцією. (Голос: Держава в державі. Це підля Держави). Це є домагання, яке ми висували на чолі наших політичних постулатів у 1935 р. і за які будемо і далі інтенсивно боротися в легальних рамках, згідно з обов'язуючим законом. Ми переконані, що тільки при здійсненні цього нашого постулату стане можливою правдива нормалізація польсько-українських відносин, буде можливе заспокоєння всіх потреб українського й польського народу, що мешкає на територіях цього автономного краю... (П. Остафін: Ми, поляки з Східної Мало-польськи, не хочемо там автономії, нам вистарчить Польська Держава в цій формі, яка є). Коли би було так, що ми мусіли би хотіти цього, що Ви хочете, то гадаю, що було би дуже зле. (П. Остафін: Це булоб саме добре, нарешті би булиб добрим громадянами Держави). Лише Соїм та відповідальний перед ним територіальний уряд зможуть розсудити з користю для обох сторін усі справи, як також задовольняти все населення тих земель у всіх ділянках культурного, суспільного життя та в усіх скомплікованих соціальних питаннях. Шоб би цей наш постулат не був лише пустою фразою, під яку можна би було підкладати ріжний зміст, наміряємо у найближчому часі докладно спецізувати цей постулат та зголосити його до маршалківської булавки у формі проекту закону про територіальну автономію. (Переривання).

Як у всіх справах, так і в цій кермуємося передовсім українською національною рацією і підкреслюємо, що цей наш постулат цілком не має на меті якихось замаскованих зма-

ПАНБОЛЬШЕВИЗМ — ПАНСЛАВИЗМ

(ВУНІ) Під таким заголовком появилася передовиця у берлінській офіційній „Фелькшер Беобахтер“ з дня 9. жовтня ц. р.

Автор (підписаний латинською літерою „В“) звертає передовсім увагу на так званний „советський патріотизм“, „советська батьківщина“ та стверджує, що в основі його лежить московський (гросрусіш) шовінізм.

Офіційно говориться про те, що всі ушасливлені Сталіном народи зєднуються в спільній любові до СССР як їхньої спільної батьківщини, фактично під цим гаслом змушуеться інші народи до російської. Безоглядна русифікація, яку провадить кремлівський уряд, прикривається нашивдкую зліпленням понаднаціональним гаслом, що переконує всіх і вся про якусь величаву місію Москви у цілм світі.

Повна аналогія до панславистичного руху 19. століття. І тоді теж творилася штучна антитеза спасительки Москви „гнілого запада“. І тоді, в ім'я об'єднання всіх слов'ян, провадилася шалена русифікація тих із них, що вже мали щастя бути об'єднаними з росіянами, і тоді в ім'я об'єднання цих самих слов'ян провадилася руйнівна агітація в нутрі сусідніх держав Австрії чи Туреччини. Змінилось гасло, але та сама ціль і методи: шляхом внутрішнього розкладу і русифікації прямувати до поширення влади Москви. Недурно заведено в советських паншортах знову давно відоме зневажливе означення „іноходець“ для людей немосковської нації, недурно „Правда“ домагається чим скоршого заведення мови „міжнародного революційного пролетаріату“ як урядової по меншостевих республіках. Московський імперіалізм готується до нового скоку.

Для українського читача ця стаття не дає нічого нового. Тим більше однак для німецького, являючись водночас правдивим симптомом того, що й німці починають пізнавати дійсну суть Росії.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я. Річні збори Т-ва Зоря, від. 69, відбуваються в суботу, 24. грудня 1938, рівно в годині 6. вечором, в Carpathia Hall, 217-219 East 6th St., New York, N. Y. Кожен член повинен безумовно явитись на означений час. Крім справоздання і вибору нового уряду на 1939 рік є інші дуже важкі справи до розглядження. — Секретар.

гав у напрямі ослаблення Держави, але навпаки — він має на оці саме найсправедливішу та найгіднішу розв'язку української проблеми в Польщі та лежить — на нашу думку — в інтересі Держави. (Опелски на українських лавках).

КАНТИЧКА

КОЛЯДИ і ЩЕДРІВКИ

— на —

РІЗДВО ХРИСТОВЕ і БОГОЯВЛЕННЯ

З ДОДАТКОМ ПІСЕНЬ

СТРАСТНИХ - ВОСКРЕСНИХ - ЦЕРКОВНИХ

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші слати до:

"SVOBODA"
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В
„СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

І ДЛЯ НИХ ЦЕ ВАЖКО.

Каже генерал американської армії Джордж Бен Горн Мослі, що Америка своєю політикою лиш притуплює диктаторів, що стоять з батогами над угнетеними народами, але цим народам нічого не помагає. Вислід такої політики для Америки такий, що до неї ширяться подразнення не лише серед тих, проти котрих вона звертається, але й серед тих, в обороні котрих вона хоче виступати. Він радить Америці закрити зовсім політику втручання в європейські справи. Можливо, що генерал має слушність, а можливо, що він помиляється. На всякий випадок з його слів виразно видно, як могутній Америці залежить на тому, щоб мати в світі прихильників.

Як назвати політику українців, які в Америці поведуться так, начеб їм на нічий приязні не залежало?

ЦІНИТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ПРИХИЛЬНІСТЬ.

Ріддер, власник і редактор найбільшої німецької газети в Америці, „Штатсцайтунг“, не лише виступив у своїй газеті проти нацистичного уряду Німеччини за його політику та відмовив йому претенсій на представляювання німецького народу, але й ще виступив з промовою на антинацистичній демонстрації в Нью-Йорку, скликаній ньюйоркським посадином Ля Гвардією, відомим з ворожнечі до нацистичного уряду. У цій промові Ріддер закликав американських німців не симпатизувати з нацистичним урядом, якщо вони хочуть мати симпатії Америки для німецького народу.

Ріддер, видно, вважає прихильність Америки важкою для американських німців, котрих налічується в Америці 8 мільйонів душ.

„НОВИЙ ПОРЯДОК“ І ТОРГОВЛЯ.

Синдик японської амбасад у Вашингтоні говорив у мерілендському університеті про великі користи для світу з окупації Китаю Японією. Мовляв, держави світу хочуть торгівлі з країнами Далекého Сходу. Як Японія захопить увесь Китай і заведе в цій частині світу „новий порядок“, тоді почнеться жива торгівля з усіма країнами світу, з котрої будуть користати всі краї.

Заява видно не бере під увагу користей, які з такого „нового порядку“ буде мати Китай, і пропускає з рахунку зовсім питання, чому цей торговлі між Далеким Сходом і країнами світу не можна було вести при „старому порядку“, коли Китай був самостійний, а японців у Китаю не було.

Однак не можна сказати, що заява японського адвоката не є реалістична: здається й між студентами, котрі до його промови прислухувалися, не було багато таких, яким не було байдуже, як вони зароблять зиски з торгівлі з Далеким Сходом. Чи багато з них сказало:

„Ми торгуємо китайськими товарами лише з китайцями, а не з японцями“?

Правда, купці світу готові були брати українську пшеницю й українську нафту з українських рук, але як українські лани захопили москалі, а українську нафту поляки, то купці зовсім не бачили нічого тrefного брати українську пшеницю з московських рук, а українську нафту з польських.

ЛИСТУВАННЯ АДМІНІСТРАЦІ

Mrs. Michael Dubec, Wilkes-Barre, Pa.—Money received. Kindly send us your address so that we may fill your order.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

6 грудня (н. ст.) 1938. року сповнюється 60 літ життя і 35 літ літературно-поетичної творчості визначного українського поета **Олександра Олеся**. Славний поет українського відродження проживає в Празі на еміграції в таких же тяжких умовах, як і багато інших із численної української еміграції та не припиняє своєї літературної праці. І впродовж цих 35 років Олесева творчість визначалась лише друкованими одинадцятьма томами оригінальних творів, — а скільки ще склав томів недрукований доробок поета, той, що перебуває в рукописах, і якого через тяжкі умови світ ще не може побачити? Це все першорядні зразки мистецької творчості, визначні зразки лірики, поеми і драми. А скільки подарував поет дитячих творів, — тих чудових казок, якими діти зачитуються і майже вивчють їх напам'ять? А хто не знає Олесевого „Івасика-Телесика“, повного гумору та ніжної мистецької краси? Кому невідомо його чудова символічна драматична поема „По дорозі в казку“, поема „Що-року“, історична поема „Княжі часи“, перекладена поема Льюїс-Фелова „Пісня про Гайавату“. Все це твори найвищої мистецької вартості, високої патріотичної думки, глибокого ліричного переживання.

Поетові сповнюється вже 60 літ, а проте лірика його свіжа, ніби зродилась уся із надленою юнацької душі, із молодого радісного серця, що так уперто перемагає смуток звірів, кличе до сонця, показує чисте, прозоре небо й осяйний шлях до рідного краю, до його неминучого відродження.

Оцим Олеся і дорогий нам: у найтемнішу ніч українського, здавалось, — безпросвітнього життя поет кидає проміння світла, будить надії, підтримує в маловірних віру, що відродження України таки незабаром прийде, що хода його ось-ось уже наближається, а з ним надії, сподівання і велика творча праця... За цю золоту нитку осяйної віри у краще майбутнє, за це тверде переконання, що наступить нове життя глибше й радісніше, мч особливу Ювілейові вдячність... бо справді, „яка краса відродження країни!“ І людина стає веселою... буденне життя набирає глибокого змісту і зростає надія, що українська нація буде жити й розбудовувати своє власне життя...

Тому то деб ми не були, в яких би умовах українське громадянство не перебувало, — однією лавою станьмо і присвятим Олесеві та його творчості один день, передумаймо його твори, думки, ідеї й образи та переживаймо їх красу та свято національного відродження! Відсвяткуймо його ювілейну річницю!

А особливим для високоповажаного Ювілята булоб ша-

У ВЕЛИКІЙ САЛІ CARNEGIE HALL

У НЬО ЙОРКУ, 57. ВУЛ. І 7. ЕВ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СИМФОНІЧНИЙ КОНЦЕРТ

ПАВЛА ПЕЧЕНИГИ УГЛИЦЬКОГО
В 115. РІЧНИЦЮ УРОДИН ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 8. СІЧНЯ 1939. РОКУ,

8:30 ВЕЧ. Симфонічна оркестра з 90 музикантів. Мішаний хор з 60 фахових співаків. Славна сопраністка Розмарі Бранка-то — солістка. — Білету \$1.10 до \$3.30. Менеджер М. Спейнсон.

стям, колиб його річницю відсвяткувала така дорога йому і вже відроджена до автономного життя Підкарпатська Україна. По всій її землі хай пролунає національно-патріотична пісня Олеса! Кожне місто і село, кожна школа хай почує надхнене слово поета і переживе вкупі з Автором красу свого відродження. Це булоб найвища радість, найглибше задоволення для стомленої й виснаженої роздукою з рідною землею душі Ювілята...

В той же самий час Ювілейний Комітет глибоко відчуває і бачить тяжкі матеріальні умови, в яких терпеливо перебуває наш Ювілят... Ювілейний Комітет не може заспокоїтись, коли бачить, що видатний наш поет, який заслуговував би за свою 35. річну вірну службу українській нації відповідних до своєї праці умов не має ані відповідного забезпечення на свою дальшу творчу путь... І ось, коли Ювілейний Комітет усе це усвідомлює, то твердо ставить перед собою і перед українською нацією, на всіх землях сушою, що наш дорогий Ювілят заслуговує від усіх Українців послыну складку на національний дар! Хай Ювілят відчує, що вся українська нація його цінує, любить і хоче, щоб день 60. річниці Ювілята був днем цієї любові і глибокого шанування! І Ювілейний Комітет урочисто звертається до всіх українців і проголошує: Складаймо на національний дар Ювілейові Олесеви! Докажм, що ми цінимо його віддану Україні працю і духово й матеріально!

Хай живе Олександр Олесь! Многі йому літа!

За Ювілейний Комітет:

Універс. Проф. Д-р Л. Білеш-кий (в. р.), голова; Инж. П. Стецьків (в. р.), заст. голови. Члени: М. Матюшенкова (в. р.), генерал М. Омелянович-Павленко (в. р.), д-р М. Гончаренко (в. р.), проф. д-р В. Січинський (в. р.).

Д-р П. Теняно (в. р.), член-секретар.

Ювілейний Комітет прохає українських громадян:

1. Організувати у місяці грудні 1938. р. або в січні 1939. р. Ювілейні свята на честь О. Олеса з добровільними вступ-

ними датками на національний дар поетові.

2. На ту саму ціль перевести збірку грошей по окремих підписних листах.

4. Листування і привітання відсилати на адресу:

Dr. Michael Goncareno, Praha II., Klmentska ul. cis. 3. Czechoslovakie.

4. Умістити статті чи замітки про Поета в українській і чужомовній пресі.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АНСОНІЯ, КОНН.

Листопадове Свято.

Листопадове Свято, котре українська громада святкувала в неділю, 6. листопаду, позістане в пам'яті кожного місцевого українця. Бо на тім святі кожний зрозумів, що тільки єдність і солідарність приносять красні овочі на народній ниві.

Дух Листопадового Зриву зєднав українські організації в одно тіло і заставив усіх поміняти той цвіт України, що скошений за волю; заставив віддати честь тим, що боролися за долю України та прийти з поміччю тим борцям, що знищені в тілі і здоров'ї, але сильні духом.

Рано в церкві св. Петра і Павла відправлено Службу Божу і панахиду. Жалібні звуки хору прошивали душу присутніх.

Пополудні в наповненій братській салі Ліберті о. О. Ротко, розпочинаючи другу частину свята, палкими словами, зі слезами в очах, наводив солодкі спомини воскресення України, на пам'ять пошани полеглого цвіту і на честь борців, закликав наповнену салю зупинитись на хвилинку в спокою.

Виступив український церковний хор у народніх красних строях, під батутою п. Р. Гвоздича, і чарував своєю багатотю і добре підготованою програмою присутніх. Пригадувались кожному минулі солодкі і гіркі спомини.

На естраду покликано до реферату українською мовою п. О. Мерешака. Бесідник палкими словами представив історію

подій у сучасній хвилині, демаскуючи торги могучих держав, котрі шматують українські землі на частини. В своїм рефераті бесідник зазначив, що український нарід не здобуде собі волі обіцянками, просьбами, а тільки залізом, збройною силою відрубає від злогового тіла павки, що ссуть кров України. Бесідника нагородили бурєю оплесків.

На естраду покликано до слова гостя, о. Вінцента Карковського, литовського пароха з Ансонії. Бесідник, стараючися висловити почування українською мовою, оправдувався, що його запізно запросили. Однак набудуче він закликав до спільного порозуміння. Литву здобули, говорив бесідник, американські литовці. Ірандію здобули гроші з Америки й Україну здобудуть гроші з Америки. Наступили гучні оплески.

На третього бесідника покликано п. Володимира Букату, адвоката з Елизабету, Н. Дж. Референт американською мовою зобразив положення в Галичині і на Закарпатті. Бесідник говорив, що не треба плакати нам, не коритись, не гнути спини, але ставати до боротьби, бо наша доля залежить від нас самих. Знов буря оплесків. Далі бесідник звернувся на українську мову і віднісся до родичів такими словами: „Батьки і матері, виховуйте тітей в українській душі, бо тільки той добрий американський громадянин, котрий є добрий українець“. Молодіж захоплена і зворушена слідила кожне слово бесідника, а на закінчення нагородила його гучними оплесками.

О. О. Ротко в імені громади зложив шкуру подяку бесідникам і звернувся з просьбою до громадян про щире пожертвування на інвалідів, котрі нашої поміччї очікують.

Зложили: о. О. Ротко \$3; Союз Українок \$5; по \$2: Олена Придун, Анна Зборівська; по \$1: В. Буката, О. Мерешак, Г. Натанюк, В. Каліна, Т. Кузавець, Т. Захаревич, Я. Коротко, М. Криквіч, І. Шуран, Н. Митко, П. Вовк, В. Вавро, Н. Тутка, Т. Кісик, Анастасія Гранаті, І. Радаїх, П. Язюк, Л. Геряк, І. Придун, Ірина Кушляк, Анна Гамулак, Катерина Ніжанковська, Н. Карпюк, М. Павличенко, В. Гулювський, Д. Домірецький, С. Шуран, Стефанія Крук, Анна Куценчик, Марія Пабережняя, Анастасія Кузавець, С. Кирпик, А. Струк, С. Табака, Т. Гірчаківський, Катерина Шингера; по 50 ц.: Р. Гвоздич, П. Фатула, І. Галина, Г. Рубас, І. Воляк, Г. Фецько, Анна Жук. Разом \$51.50.

По укінченні концерту о. О. Ротко подякував усім за чисельну участь і за жертви. Опісля всі встали і разом з хором відспівали український національний гимн. Загальний прихід з концерту був \$112.72, загальний розхід \$24.21. Чистого приходу лишилося \$88.51. Ухвалено і вислано через Обеднання \$68 на українських інвалідів, на Карпатську Україну \$20. На руках комітету осталося 51 центів.

Михайло Криквіч.

ПОМАГАЙТЕ НІРКАМ НЕГАЙНО!

Вживайте зілля на скору поміч! Як ваші нирки або міхур не функціонують правильно і мусите часто вставати вночі, маєте біль у ногах, синьо під очима, завороти й болю голови, як вам запашують сугубо або чуте пекучі болі в сечових проходах, знайдете скору допомогу, вживаючи Duff's Compound, Зілля Герберта ч. 66. Спробуйте ці негайно! Купіть пачечку зє нині 75 цт. Початкова оплата до датково 10 цт. Платіть свого аптекаря або аптеку: S. Kohn Laboratories, 105 — 3rd Ave., New York City.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ВАЛІНГФОРД, КОНН.

Змагання в приєднуванні членів.

Минулий тиждень пройшов так, що не дав жадному відділові У. Н. С. в нашій околиці стати першим. Бо тих, що вибілись були наперед, здігнали інші. Найбільше тепер маємо „сімок“, себто відділів, що мають по сім нових членів. Праця так оживилася, що нині вже не можна передбачити, котрий відділ стане першим. Бо секретарі ведуть завзяту боротьбу. Приміром, секретарка від. 262 мені заявила, що вона навіть не думає вступитися з першенства. А секретар від. 59 сказав, що коли його відділ не приєднає до кінця року хоч 19 членів, то він не хоче бути секретарем.

Назагал праця в наших відділах оживилась до тої міри, що з 18 відділів тільки три не поробили заходів для оживлення в них праці. Та є надія, що вже небагато і в тих трьох справа рушиться з місця.

Я мав нагоду бути на трьох мітингах минулої суботи і неділі і переконався, що теперішні наші мітинги в відділах відбуваються на дуже високому рівні. Члени вже не дивляться на кумівство, а розбирають справу з організаційного боку, так, як належить. Коли старі урядники були відповідні, то їх задержували. А коли невідповідні, то їх заміняють кращими. А ті, що уступають, уже не гніваються з того, а приймають це в добром спортовому дусі. Через те життя в відділах оживляється і стає приємніше. Коли так далі піде, то можна очікувати в найближчих часах великого зросту членів по наших відділах.

А. Маланчук, організатор місцевої округи.

ЗАПРОШЕННЯ!

Отсим маємо честь запросити всі українські Братства, Товариства, відділи ОДВУ, Укр. Черв. Хрест, Молодеці і Горожанські Клуби стейту Конетикот, щоби прибули на

РІЧНИЙ ЗІЗД СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

на якому буде промовляти д-р Л. Мишуга, котрий був делегатом від У. Н. С. коли творилась Карпатська Україна.

Цей Зізд відбудеться ДНЯ 26. ГРУДНЯ (а не так, як є подано на відозвах) в Церковній Гали при 127 Парк улиця в Нью Гейвен, Конн.

Зізд розпочнеться точно в годині 10. рано.

На цей Зізд просимо всі вище згадані українські організації стейту Конетикот, щоби були засади виборити на своїх зборах делегатів і вислати на Зізд, які своєю участю в нарадах сприятимуть для добра українського народу. Також просимо поодиноких свідомих українців і українців, щоб прибули на цей Зізд і як одиниці вписались до Стейтної Організації. Просимо всі організації, щоби крім вкладки до Ст. Орг. ухвалили якусь суму на піддержку Карпатської України, бо всі ми знаємо, чим вона є для нас. На Зізді буде вибір уряду на 1939 рік. 287.97

Екзекутива Стейтної Організації стейту Конн.

ПОЗІР! БРУКЛІН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ 43. ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ (ОДВУ) В БРУКЛІНІ, Н. Й.

відіграється силами Драматичного Кружка при Укр. Національнм Домі драму на 4. дії Петра Мерчука з визвольних змагань за волю й свободу нашого народу під назвою:

„МИ ЙДЕМО В БІЙ“

В НЕДІЛЮ, 25. ГРУДНЯ (DECEMBER 25, 1938)

В У. Н. ДОМІ, 216-218 GRAND ST., cor. Dreeggs Ave., BROOKLYN, N. Y. Початок у год. 7:30 ввечір (Beg. at 7:30 P. M.). Вступ 40 ц., діти 10 ц. Ввесь дохід призначений на визвольну боротьбу.

ПОЗІР! ВОТЕРВІЛІТ, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА ПРИ УКР. ГОРОЖАНСЬКИМ КЛУБІ В ВОТЕРВІЛІТІ, Н. Й.

відіграється представлення:

ВОЄННА ЗАВЕРУХА

Трагікомедія на 4 дії В. Мартиневича.

У НЕДІЛЮ, 25. ГРУДНЯ (DECEMBER 25, 1938)

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛУБУ,

25th Street and 5th Avenue. Початок у годині 7:30 ввечір.

Комедія ця буде грана перший раз в цих околицях. Зміст її не переживання з часів світової війни на Західній Україні. Хто хоче провести весело вечір, прохаємо прийти.

285.7 Комітет.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАМОВИЛИ СОБІ РІЗДВЯНІ КАРТКИ

Великий вибір різдвяних карток в українському стилі В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“.

Ціна 5 центів за штуку.

QUALITY WHISKEY SINCE 1823
Wilson Distilling Co., Inc., N. Y. Blended whiskey. 50 proof. 72% neutral spirits distilled from grain.

ВІДЕНЬ РОЗБУДОВУЄТЬСЯ.

Президент Відня Нойбахер заповів, що зачнуть розбудовувати великий Відень. У першій черзі побудують величезний порт на Дунаю та збільшать комунікаційну сітку навколо Відня.

ЗАЧАДЖЕНІЙ НА СМЕРТЬ.

Кравець С. Юрківський у Станиславові запалив у печі вугіллям, замкнув комин і ляг спати. Коли він не давав знаків життя, люди виважили двері й побачили Юрківського зачадженим. Його відвезли до лікарни, де він і помер.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОИТ, МІШ. Річні збори Тов. У. Н. Союзу, від. 292, відбулися в понеділок, 26. грудня, тобто в годину 1:30 пополудні, а гали У. Н. Дому, 4655 Martin. На ці збори обов'язково мають прийти всі члени, як чоловіки так і жінки, так само й молоді, всі як один. Хто з членів не дістане картки, той хай принесе свою адресу, бо деякі члени позимовали мешкання, а не подали секретарів своїй новій адресі. Визначені всі присутні та вислухали звіту уряду по щільні рік та дати свій осяд. Рівнож маємо перевести ухвалу щодо записки на наступний рік, а що найважливіше, буде вибір уряду на 1939 рік. Не забудьте, сайдуїні, що, мовляв, там без мене обійдеться, а так не хоч бути урядником. Ми повинні інтересуватися, а особливо тепер, коли про нас щільні світ горюють. Організуємося, підтримуємо свої встанови як тут, так у старім краї. Хай не буде між нами ні одного, що не належав би до братньої організації, до Батька Союзу. — Іван Бутера, 3132 — 36 St. Astoria, L. I.

НЬО-ІОРК, Н. П. Річні збори Бр. св. Андрея Первозванного, від. 66, відбулися дня 23. грудня, в 8. годині вечором, під ч. 406 E. 67 вул. Будемо вибирати новий уряд, тож кожний член мусить на ці збори прийти. Рівнож будемо приймаати нових членів до У. Н. Союзу й братства. — Іван Бутера, 3132 — 36 St. Astoria, L. I.

АНСОНІЯ, КОНН. Річні збори відділу 262, відбулися 22. грудня, в годину 6:30 вечором, у церковній галі, на 3110 Ave. На зборах буде присутній постійний організатор У. Н. Союзу, п. А. Маланчук. Буде вибір нового уряду на 1939 рік. А тому, що кампанія за приєднання нових членів продовжується далі, просить привести своїх приятелів і знайомих, щоб стали членами У. Н. Союзу. — Агафія Гривна, предс. Стефанія Бері-кас; Олена Придун, секр.

БОСТОН, МАСС. Річні збори Товариства ім. Євгена Коновальця, від. 238, відбулися в суботу, 24. грудня, в церковній галі, 136 Arlington St., тобто в годину 7. вечором. Просить всіх членів обов'язково прийти на ці збори. Уряд дасть свій завіт за цей рік своєї праці для відділу й Батька-Союзу. Рівнож буде вибір відділового уряду на 1939 рік і інші важні справи будуть порушені, котрі будуть цікаві для всіх, як рівнож про поступ нашої нашої. Хто бажає вступити в члени Союзу, той повинен прийти на збори. Кожний член повинен принести бодай одного члена до Союзу. Ті члени, що дозвільте, і ті, що не заплатили за грудень, повинні приприти довг, бо це є останній місяць в році, то треба скорше вислати належність до головної канцелярії Союзу. Просить і тих членів, що живуть поза Бостоном, щоб хотай раз в рік прийшли на збори. — П. Мороз, голова; П. Бердильський, касир; Н. Давискіба, секретар.

АЛЕНТАВН, ПА. В СУБОТУ, 24. ГРУДНЯ 1938 в год. 8. вечором — відіграється: В ПАРОХІАЛЬНІЙ САЛІ два представлення: „НА ВУЛИЦІ“

„РОЖДЕСТВЕНСКА НІЧ“ Просимо так громадню прийти, як і попереднього разу. Обі шукати дуже веселі. Церк. Комітет.

Д-Р ЮРІЯ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenue, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410. Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ЛІТИІ АЄТЬСЯ ЛІТИІЕ 4 ДНІВ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ А 17 ДО НАШИХ СВЯТ.

ОТЖЕ перше, замовте тепер гарні РІЗДВЯНІ КАРТКИ до висилки своїм приятелям. Друге, замовте гарні СТИННІ КАЛЕНДАРІ для прикраси хати. Третє, замовте КНИЖКОВІ КАЛЕНДАРІ, щоб мати що читати через щільні рік. Четверте, нехай „Свобода“ ПОМОЖЕ ВАМ вибрати гарний різдвяний дарунок.

Ось тут подаємо кілька сугестій:

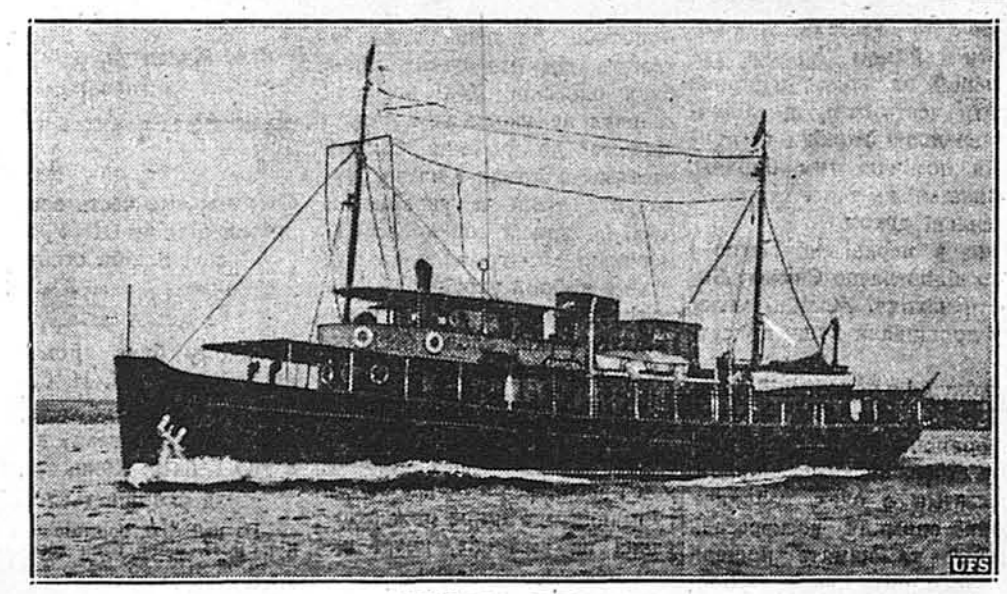
ОБРАЗ ВІЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО у прекрасній колірній відбитці. 31 цалів через 23 цалів. Ціна \$3.50 Купіть і дайте до оправи в рамці, а зробите комусь чудовий дарунок.

ОБРАЗИ ІСУСА ХРИСТА АБО СВЯТОЇ МАРІЇ в українськй стилі в прекрасних кольорах вид. „Тема“. Величина 20 цалів через 15 цалів. Купіть їх, оправете в рамці і дайте на Різдвяний Дарунок або їх самі задержіть для прикраси своєї хати. Ціна Образу Ісуса Христа 80 ц. Ціна Образу Святої Марії 80 ц.

КНИЖКИ НА ДАРУНКИ:	
ВОЛИНЬ, славна повість Уласа Самчука, в трьох томах	\$4.25
ХОЛОДНИЙ ЯР, повість у двох томах	\$2.00
ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН, історичний роман, написав Федір Дутко	\$1.75
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, ілюстрована, в гарній оправі, вид. І. Тиктора	\$7.50
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИПСЬКА, ілюстрована, вид. І. Тиктора, у гарній оправі	\$5.00
НОВЕЛІ, ПОВІСТІ, ВСІ ГАРНО ОПРАВЛЕНІ. ЗАМОВТЕ КІЛЬКА:	
ЗАМОК У КАРПАТАХ	\$.50
СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ	\$.65
СТЕПОВІ Оповідання	\$.65
ЗА НИЖАВОЮ	\$.65
ПІД ПРАПОРОМ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	\$.65

ВСІ КНИЖКИ, ЗАМОВЛЕНІ НА РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ, книгарня „Свобода“ гарно опакує в гарній святковій різдвяній папір з прикрасою, і залучить гарну картку з іменем даруючого й святковими желяннями. Вишлемо просто до обдарованого, щоб він дістав на Різдво, або вишлемо на Вашу адресу. Тому, що кожного року маємо великий навал з різдвяних замовлень, просимо замовляючих замовити дарунки тепер, щоб ми могли їх гарно приготувати до висилки.

„SVOBODA“ 81-83 GRAND ST. (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

НЕВДАЛА ВТЕЧА.

Филип Музіка-Костер, мільонер-обманець, приготував собі для втечі коло Стенфорду, в стейті Конетикот, отсей яхт. Коли поліція зловила Костера, капітан яхти впустив з неї воду й газоліну, приготувавши її на зиму. Костер поповнив самогубство.

ТАРЗАН СМІЛИВИЙ.

Коли Марія побачила Тарзана, як той скочив з дерева в саму середину дикунів і розпочав з ними завзяту боротьбу, їй немов камінь спав із серця. Вона все вірила Тарзанові і мала до нього велику пошану. Та ту її віру зрадивий Джеф усе хотів підірвати. Тепер Тарзан дав новий доказ мужності й чесності і це Марію врадувало, без уваги на небезпеку.

Та вона не хотіла в тій боротьбі стояти бездільно. Побачивши, як один з дикунів змріявся списом в плечі Тарзана, Марія кинулась до дикуна і цілою своєю силою відтнула його. Дикун випустив спису, але вона пішла боком, не зачепивши Тарзана. В Марію вступила надія й охота до боротьби. Страх цілком зник; вона тепер була героїня.

Піднявши з землі спису, вона прошивала нею дикунів немов снопи. Те саме робив Тарзан. Ряди дикунів рідли. Дикун побачили це і відступили трохи, щоб здалека кидати списами на білих. Це використав Тарзан. Він знав дуже добре, що коли дикуни зачнуть облогову боротьбу, то вони мусять їх перемогти. Тому він схопив Марію на плече і хотів утікати.

Та тут знов Джеф Бигерс виявив свій підступ. Коли тільки Тарзан обернувся, щоб утікати, Джеф кинувся за ним і схопив його здолі за ноги. В той спосіб Джеф думав виправдатися перед дикунами, а водночас за схопленого Тарзана дістати свою нагороду. Він тепер не дбав, що ожаке на те Марія. Бо Марія вже його добре пізнала.

ДОКАЗ ВІКУ

Предпожження доказу віку сталося справою великої ваги, а саме у зв'язку з піднощеними претензіями на бенєфіти старих літ, за приписами Закону Соціального Безпечення. У багатьох інших випадках чоловіки і жінки чужинського роду виставлені на клоцоти при усталюванні свого правдивого віку.

Типічний випадок це справа одного старого чоловіка в стейті Ліноіс, котрий недавно тому вніс подання на одержування пенсій старих літ. Він заявив, що має 67 років життя, але коли переглянуто підручні документи, то раз показалося, що він багато молодший, то знов два роки старший. Відповідно до записок про його приїзд до Злучених Держав, йому буде 69 років. На підставі його асекураційної поліси він має всього 63 роки, але записки, зроблені на основі зізнань підчас вичинання, вказують, що він десять років молодший від того віку як подано в іміграційних реєстрах. Тому не треба дивуватися, що через ці неточності його алікацію на пенсію відложено на бодай до часу, коли він не зможе предложити метрику свого уродження. Тимчасом асекураційне товариство так само заінтересувалося тою справою і воно евентуально може ухилитися від виплати повної суми обезпечення, якщо покажеться що той чоловік подав мильні інформації відносно свого віку.

Зогляду на неприхильне відношення супроти робітників вище середнього віку багато людей заявляють себе багато молодшими тоді, коли подаються за роботою. Це деколи може допомогти дістати заняття, але з другого боку це може бути перпоною при доказуванні віку в той час, коли людина не має користі бути молодшою від свого правдивого віку. Кожний чужинець подає свій вік підчас приїзду до Злучених Держав. Перед 1918 роком заява імігранта про його вік була прийнята звичайно без провірки, але почавши від 1918 року вимагається паспортів від усіх імігрантів, на котрих звичайно подано їх правдивий вік. Інформації про вік вимагається підчас перевезування загальною перепису населення, як відбувається раз на десять років. Кожному ставлять вимогу подати свій правдивий вік. Але що нема кари за подання неправильного віку, то власне через те бувають різні плутанини.

Метрика уродження звичайно кладе кінець усяким сумнівам, які можуть бути відносно правдивого віку людини.

ПОСМЕРТНА ВІСТІ

У понеділок, 19. грудня 1938. року, помер у Нью Йорку по довший недуги в 81. році свого життя

АНТІН ПЕТРОВСЬКИЙ.

Походив він з села Сошан, повіт Тернопіль, у Галичині, де родився 24. січня 1857. року.

До Америки приїхав в 1887. році, став членом У. Н. Союзу, живо займався його справами й належав до його перших організаторів. Лише ганьба старість зробила неможливим йому брати участь у народніх і організаційних справах.

Лише 6 дітей: Юлію Яремчу, Антоніну Комарницьку, Анну Шандровську, Марію Гродіньську, Івану й Григорію Петровських.

Похорон відбудеться в п'ятницю, 23. грудня, в 9:30 год. рано, з мешкання, 129 1st 7. вул., у Нью Йорку до церкви св. Юрія в Нью Йорку.

Земля йому пером!

Одначе нема завсиди можливості дістати потрібну посвідку уродження. Це буває особливо в тих нових краях, котрі створено після світової війни, або де була революція. У багатьох випадках старі реєстри про уродження понищено або перенесено в інші околиці і там пропали.

Та проте в усіх випадках, коли тільки від особи чужинського роду вимагається предложення писемного доказу віку, треба конче бодай хоч робити старання про одержання метрики уродження з свого рідного краю. Прохання за видачу такої метрики треба вислати в реєстраційнім листі, долучаючи відповідну належність на оплату коштів, а копію листа заховати в себе як дальший доказ. Коли до якого певного часу не прийде відповідь, або коли така відповідь не буде задовольною, тоді кореспонденція послужить за доказ, що старання в цілі одержання метрики уродження були зроблені. Після того треба предложити записані зізнання від свідків відносно правдивого віку, на основі тих даних, на які можна здобути чи здогадуватися.

Того роду труднощі наглядно промовляють теж за те, як важною справою являється реєстрація всіх уродин у Злучених Державах. Метрики уродження звичайно вимагають від дітей, котрі починають шкільну науку. Метрики уродження вимагають теж від малолітніх робітників, котрі шукають праці. Новий закон, званий „Фейр Лейбор Стендердс Акт“, звичайно відомий як закон годин і заплати, вимагає таких метрик від малолітніх, що шукають праці в індустрії чи торгівлі. Право

до голосування підчас виборів після осягнення 21-го року життя теж установлюється на підставі метрики уродження, а також у деяких випадках метрики вимагають від молодих новожених. Вкінці метрику уродження треба предложити враз з алікацією на одержання пенсій старих літ.

ФЛІС.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

Шукаю у важній справі МАРІО ЧУПРАВСЬКУ, вдову по Петрі Чуправському. Знаходиться в околиці Нью Йорку. Походить з села Сізмь, повіт Підгайці. Прошу слати згодошення на адресу:

JOHN KITT, 2858 Arthur St. N. E., Minneapolis, Minnesota.

Пошукую свого вуйка СТЕФАНА ПАКОШІ. Походить з села Теренч, повіт Санік, Галичина. Перед 18 роками перебував у Madison, Ill. Хто знав би про нього, або він сам, прошу згодошитися на адресу: WLADYMYR WAGANKA, 439 — 2nd St., Troy, New York.

РОЧЕСТЕРСЬКІ ГРОМАДЯНИ!

Коли потребуєте МУЗИКИ до забаган й весілля, голосіться до: MICHAEL YURKIW, 30 Rosemary Dr., Rochester, N. Y. Phone: Stone 5123-L.

ПРАВДИВА УКРАЇНСЬКА КУТЯ ЦЬОГО РОКУ НА СВЯТІ!

Купіть в Сурмі: Один фунт куті з пересмакою \$.35 Сімільний Олії \$.125 Чистий мід з Саратоги 5 фунтів \$.125 Соколий Мак, 1 фунт \$.20 Макітри по \$.150 Листи до краю по \$.10 Картки по 5 ц., 12 за \$.50 Сіміні і книжкові календарі.

ВІДРИВАНІ КАЛЕНДАРІ: один листок на кожний день — святі двома красками — друковані в Луцьку \$.50 Заходіть або пишть на (нову) адресу:

S U R M A 325 E. 14 ST., NEW YORK, N. Y. (між 1-ю і 2-ю Евено)

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Без ріжниць, як далеко поїзд Ньюарком. Враз потрібні телефонуєте до нас. Обслуга шира і чесна. Office 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347.

ІВАН БУНЬКО Новий Український Ундертейкер заряджає погребани по ціні так нийкій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: Gramercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 8-5577

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.